

Úbeda

ÚBEDA LIGGER tre en halv times bil- eller buskørsel fra Málaga på den spanske sydkyst.

HVER LØRDAG er der direkte fly Aalborg-Málaga, ellers via København.

WWW.NORWEGIAN.DK

DER GÅR bus fra lufthavnen direkte til Úbeda.

WWW.ALSA.ES HAR også køreplaner på engelsk.

SINAGOGA DEL Agua findes på Facebook.

WWW.ARTIFICIS.COM ARRANGERER guidede ture i synagogen, også på engelsk.

MERE OM meditation på www.senairubio.com

GRAFIK: PALLE OLSEN

Solhverv

- **JEG** kender ikke til nogen religion, der ikke på en eller anden måde fejrer solhverv. Alle har været helt afhængige af solens lys, siger landets førende ekspert i tidlig kristendom, lektor Anders-Christian Jacobsen, Aarhus Universitet.

Verden over fra Østen til Ægypten og Sydamerika findes fortidige solhvervssymboler.

Stonehenge i England er blandt de mest kendte.

Herhjemme ligger blandt andet i Vesthimmerland og ved Rebild stenrækker fra bronzealderen, der passer med solhverv.

Det samme gør mange gravhøje.

Romerne fejrede den uovervindelige sol, Sol Invictus, ved vintersolhverv.

At Jesus er født 24. december og Johannes Døberen et halvt år før er "derfor ikke tilfældigt".

- Det lettede også overgangen mellem religionerne, at man fastholdt festtidspunkterne, siger lektor Anders-Christian Jacobsen.

Jøderne bruger de to solhverv og jævndøgn til at opdele året, men langt fra alle mikveh'er er rettet mod solhverv som den i Úbeda.

Religiøse rejser rykker

TROS-TURISME VIL vokse kraftigt.

Det spår fremtidsforsker Marianne Levinson, Fremforsk, der har specialiseret sig i turisme.

- Flere vil have mere ud af ferien. De vil have fordybelse og indhold og dyrke deres interesser. Og netop den psykiske sundhed er noget, mange er optagede af.

Det gælder især voksne uden børn, og netop den gruppe har penge og rejser mere og mere.

Hos landets største udbyder af tros-rejser, Unitas Rejser, viser bestillingerne til næste år "en kraftig stigning" af rejser til religiøse steder som især Jerusalem, mens pilgrimsvandring og lignende er på samme niveau som de senere år.

- Flere og flere arrangerer selv de spirituelle rejser alene eller som gruppe, erfarer teamleder Klaus Østergaard, Unitas Rejser.

Hver morgen i ugen omkring solhverv strømmer solens stråler direkte udefra og ned i hulen, hvor mennesker i 5000 år har samlet sig om ritualer, og nu gør det igen. Uanset tro.

Foto: Andrea Pezzini

At blive døbt i lys

Ferier med oplevelser for sjælen er mere og mere populære. NORDJYSKE fejrede solhverv i Sydspanien

Af Charlotte Rørth

charlotte.roerth@nordjyske.dk

Det er midsommermorgen. Nede i en hule i et stille mørke venter en lille samling vidt forskellige voksne rejsende.

Godt et par snese mænd og kvinder står langs murede vægge under hvælvingen i en svalende kølighed i en kælder i et byhus bygget ovenpå en hule, naturen har skabt på toppen af bjerget i den sydspanske by, Úbeda.

Vi er lokket hertil, fordi mennesker i mere end 5000 år er samledes her for at bruge rummet med den rindende kilde i gulvet til at helligholde, hvad de tror på.

Vi ligner ikke fortidsfolk, men er alle tidstypiske og mere end nydeligt kontor- og rejseklædte. Kvinderne i kjoler, cardigan og højhælede sandaler, mændene i habitbukser med bælte og strøget skjorte til. Her dufter af shampoo, vaskepulver, parfume og aftershave.

Vi er tavse. Og troende på hver vores. Jøder og katolikker.

Protestanter og ikke-troende. Klinkegulvet er koldt, som jordgulvet må have været det for vores forfædre. Oppe på gaden kører en bil forbi. Dens hjul kaster sten på kældervinduet. Et par børn kalder ivrigt på hinanden. En mor skynder på dem: *Vamos, niños*. De skal i skole. Det er nutid derude. Deroppe.

Tidløst

Hernede venter vi på lyset.

- Luk øjnene, siger Senai Rubio, 52 år, forhenværende plejer, nu kursusleder og i dag leder af en halv times meditation for os, før lyset bryder frem.

Vi gør, som hun siger, og hører så hendes klik på computeren og dernæst Frederic Delarues musik, der nok blot er, som den slags stilhedsmusik er mest, men som hernede i mørket fører os durk ind i os selv og tidløsheden. Måske i samme tilstand som for 5000 år siden?

Hvor mange år, fortidsfolket har fejret midsommer her i hulen, ved ingen eksakt. Men for hen ved 900 år siden fik en anden religion til huse her.

Da byggede de spanske jøder et helligt bad, en mikveh, ovenpå kilden, og på etagerne ovenover en synagoge.

Den fik kun få hundrede år at fungere i. Så kom katolikerne med deres *reconquista*, kampen for at tilbageerobre hele Spanien fra de muslimer, der i 700 år havde regeret over denne sydlige del af halvøen. Den medfølgende spanske inkvisition fra 1478-1860'erne fordrev ikke blot muslimer, også jøder måtte flygte eller omvende sig.

"Noget" i huset

Deres synagoger blev lukket. Også denne, der ligger i en almindelig gade midt i den gamle by. Der blev bygget lejligheder i stedet, og ingen anede, der havde været en synagoge, da Fernando Crespo for fire år siden købte hjørneejendommen for at renovere de 11 lejligheder og tilhørende frisørsalon og sælge dem videre for højstbydende inklusiv elevator og p-kælder.

Men da han fandt malede lofter og søjler og indre balkoner i et toetages rum, måtte han lægge forretningsgeonet fra sig og selv om han med egne ord, "absolut, absolut ikke er troende", var der "noget" i det hus, han blev nødt til at tage vare på.

Så han gravede nænsomt ud og så sin kommende indtjening forsvinde lidt efter lidt. Da stilladset til pudsningen af loftet i det kælderrum, vi står i, faldt sammen, og mikveh'en viste sig i gulvet, måtte han "give op".

I dag er det et museum ved navn Sinagoga del Agua, som rabbier verden over besøger. Allerede andet år efter åbningen kom 20.000 turister, og i år er der trods krisen foreløbig kommet 11 procent flere. For hver dag, der går, forsikres også museumsleder Andrea Pezzini om, at det ikke er tilfældigt, at mennesker i årtusinder har brugt stedet her som helligt hus,

- Mange begynder at græde, når de kommer her ind. Og det ikke kun jøder, siger han.

Den 53-årige automekaniker Pepe Sanchez Sierra i ternet skjorte og nykæmmede skæg fik "nærmest et chok", da han første gang kom i synagogen.

- Jeg er ikke troende og sådan, men jeg kunne mærke en hel masse ske i kroppen. Det var helt vildt, fortæller han, der står overfor mig her i kælderen og som den dag "rent fysisk mærkede, at det spirituelle og religiøse findes".

Også for den 66-årige pensionist Antonio López Frutos er det kroppen, der reagerer først på at være her.

- Jeg bliver simpelthen så lykkelig indeni, siger han, der som så mange andre spaniere på grund af de mange omvendelser under inkvisitionen ikke ved, om han har jødiske forfædre.

- Men det er ikke vigtigt. Det her er et sted, alle vil føle sig hjemme i, siger han, der blev overrasket over selv at være "så spirituel".

- Som hun (*Senai Rubio, red.*) siger, så vil nogle nok synes, vi er skøre at se på, sådan som vi står her og venter på en solstråle. Men den glæde og skønhed, vi oplever, er helt fantastisk.

Der er ellers ikke megen glæde i at vide, at lige bag den mur, jeg står op af her i kælderen, boede selveste inkvisitatoren, der dømte levende til døden eller til landflygtighed. Og det endda her i Úbeda, hvor kristne, muslimer og jøder og før da andre religioner havde levet side om side stort set uden krige.

Nu sker det så igen, at Úbeda rummer religionerne.

Enormt sanseindtryk

Senai Rubios meditation her rundt om mikveh'en er ikke rettet mod nogen tro, men er en "helligholdelse af alt liv, og derfor af lyset, som alle trosretninger hædrer".

- Slip jeres frygt, siger Senai Rubio, og selv om rummet her fortæller en frygtelig historie, ryster mine skuldre, og jeg græder. Af lettelse og glæde. Frygten forsvandt. Stressen. Jaget. Uroen.

Sanseindtrykket er så stort, at jeg er revet ud af alle hverdagens trængsler, og tårerne løber i en lind strøm ned ad kinderne. Man kan kalde mig rørstrømsk, blød, fjollet, hvad som helst, jeg er aldeles ligeglad.

Rundt om mig hører jeg snøft og den bløde lyd af papirlømmetørklæder, der pusles op af tasker.

Senai Rubio taler videre med sin dybe stemme i endnu nogle minutter, inden hun lader musikken og vores egne tankebaner tage helt over.

- Det kan være svært at give slip på alle de regler og systemer – også i religionerne, vi lader os dirigere af i stedet for at stole på, at vi hver især har evnen til at vælge at gøre det rette. Men det an-

svar kan være svært at tage på sig, lød Senai Rubios ord, der hænger ved i tavsheden og mørket.

Der varer ved.

Og ved.

Og ved.

Da hun beder os åbne øjnene langsomt, skeler jeg ned til mobilen i tasken og ser, at klokken er 9.24.

Og så sker det.

På den inderste væg af mikveh'en ses tre gyldne pletter. Det er solen, der er kommet ind gennem synagogens hoveddør og ned gennem det klippens loft og synagogens gulv, som Fernando Crespo og hans arbejdsmænd ikke kunne se meningen med, før han tilfældigvis smækkede døren op den midsommermorgen for tre år siden, hvor han gik og moslede med murbrokker her i kælderrummet.

Da ramte solen direkte ned i badet. Præcis som nu, hvor de tre solstråler langsomt glider sammen til en, og den gyldne plet rammer vandet og oplyser hele rummet.

- Kom, siger Senai Rubio, og vi lader hinanden komme hen foran mikveh'en en for en.

Som den sidste tager jeg fem skridt frem mod højre. Og står midt i en stram solstråle så stærk, at jeg blændes.

- Når lyset rammer dig, siger det krak indeni, husker jeg hendes ord fra før. Og jeg står der og er så beruset af sanseindtryk, at jeg ler og ikke aner, om der kommer krak- og kliklyde fra krop og sjæl.

Men glad, det er jeg.

Der høres suk, og vi flytter os for hinanden, så alle kan se, hvordan solstrålen trækker sig op ad badet, op af de syv trin, jøderne har bygget i det bad, andre før dem også har rensset sig i.

Da klokken er 10.06, er det ovre.

Solens stråle er forsvundet. Tilbage er nu bare hverdagens lys. Og mennesker, der først ser lidt forlegent på hinanden, men da vi så ser, at andre også har røde øjne, smiler vi, og man får kram af dem, man kender, og dem, man først lige har mødt.

- Det kan da kun gøre godt at have sådan en morgen, ikke sandt, siger Senai Rubio og spørger i det samme, om ikke jeg "vil med op ovenpå og have en kop te og lidt morgenmad?".

For cirka 800 år siden byggede jøderne et helligt bad, en mikveh, i den neolitiske hule. I dag er Sinagoga del Agua museum.

Foto: Andrea Pezzini